

Bilskadereparatör

Kvalifikation och delkvalifikationer

Kvalifikationskrav för Bilskadereparatör

Inledning

Bilskadereparatören arbetar med reparationer av olika typer av karosseriskador på fordon. Bilskadereparatören utför sina arbetsuppgifter i verkstadsmiljö med teknik och utrustning som är specifika för denna typ av reparationer. Utvecklingen av nya material och reparationstekniker innebär att yrkesrollens arbetsinnehåll delvis förändras och därmed också kraven på bilskadereparatören kompetens.

Färdigheter

Bilskadereparatören ska kunna:

- Planera och utföra reparationsarbete av chassi- och karosseriskador på fordon utifrån skadeberäkning och tillverkarens anvisningar samt med hänsyn till relevanta regelverk och aktuella säkerhets- och arbetsmiljökrav.
- Välja och använda relevanta material, verktyg och bearbetningsmetoder vid reparationer av chassi- och karosseriskador på fordon.
- Kommunicera service- och reparationsarbeten med kund, samt använda instruktioner och anvisningar på såväl svenska som engelska vid service- och reparationsarbeten.

Ansvar och självständighet (Kompetens)

Bilskadereparatören ska kunna:

- Självständigt ta ansvar för att planera och genomföra reparationsarbeten av chassi- och karosseriskador utifrån givna anvisningar och säkerhetskrav samt att fordonets funktion och trafiksäkerhet efter utfört arbete uppfyller ställda krav.
- I samråd med behörig verkstadspersonal planera och genomföra service och reparationsarbeten av fordon och komponenter som kräver särskild behörighet för arbetets utförande.

Kunskaper

Bilskadereparatören ska kunna:

- Fördjupade kunskaper om olika typer av chassi- och karosserier, dess tekniska uppbyggnad och funktionalitet.
- Fördjupade kunskaper om materials egenskaper samt metoder och verktyg som används för reparation av chassi- och karosseriskador på fordon.
- Kunskaper om fordonens tekniska system avseende deras grundläggande konstruktion och funktion samt metoder för felsökning och funktionskontroll av system och centrala komponenter.
- Kunskaper om hur krav inom miljö, kvalitet och säkerhet påverkar förhållningssätt och agerande i dagliga arbetet som bilskadereparatör.
- Hur kostnader för drift och underhåll av karosseriverkstadens lokaler och utrustning påverkar verksamheten samt vilka konsekvenser driftsstörning och bristande underhåll kan leda till.

Delkvalifikationer för Bilskadereparatör

Inledning

Kvalifikationen för bilskadereparatör omfattar åtta delkvalifikationer.

I beskrivningen av yrkeskunnande används en kombination av **Kunskaper**, **Färdigheter** och **Ansvar** och **självständighet** inom det arbets-/yrkesområdet som avses:

Färdighet är förmåga att tillämpa kunskaper och beprövade erfarenheter för att utföra uppgifter och lösa problem.

Ansvar och självständighet är förmågan att använda kunskaper och färdigheter, att samarbeta och ta ansvar i arbets-/yrkesområdet.

Kunskaper utgörs av fakta, principer, teorier och praxis som är kopplat till ett arbets- eller yrkesområde.

Innehåll

Följande delkvalifikationer beskriver kompetensen för bilskadereparatör:

- Miljö, kvalitet och säkerhet
- El och säkerhet
- Skadebedömning
- Fordonsteknik
- Reparationsmetoder
- Material
- Karosseridetaljer och inredning

Miljö, kvalitet och säkerhet

Syfte

Delkvalifikationen beskriver kompetens som är grundläggande för bilskadereparatörens yrkesområde. Kompetenskraven omfattar kunskaper och färdigheter som säkerställer att reparatören kan utföra arbetet med hänsyn till den personliga säkerheten, krav på arbetsmiljön samt till gällande kvalitetskrav för karosserireparationer.

Färdigheter

Bilskadereparatören ska kunna:

- Tillämpa gällande säkerhetsföreskrifter vid riktbanksarbeten samt vid lyft av fordon och komponenter.
- Utföra arbetet enligt gällande regler för arbetsplatsens säkerhet och arbetsmiljö vid skadereparationsarbeten.
- Utföra arbetet med krav på renlighet och aktsamhet om arbetsgivarens och kundens egendom vid skadereparationsarbeten
- Metoder för riskidentifiering och riskanalys vid arbeten på tillkopplat högvoltssystem enligt fordonstillverkarens anvisningar och krav.

Ansvar och självständighet (Kompetens)

Bilskadereparatören ska kunna:

- Självständigt vidta åtgärder så att skadereparationen utförs med hänsyn tagen till egen och andras säkerhet, arbetets miljöpåverkan samt krav på renlighet och ordning på den egna arbetsplatsen.
- Hantera farliga ämnen på ett säkert och miljövänligt sätt, däribland oljor, vätskor, gaser och tryckkärl.
- Självständigt riskbedöma arbetet i samband med felsökning och reparationer enligt fordonstillverkarens anvisningar, däribland av elektrifierade fordon och flerbränslefordon.

Kunskaper

Bilskadereparatören ska kunna:

- Redogöra för säker hantering och användning av relevant verkstadsutrustning och lyftanordningar för reparationer av fordonsskador.
- Redogöra för riskerna som finns vid hantering av oljor, bränslen och kemikalier samt för kraven på användning av personlig skyddsutrustning vid arbete med isocyanater och härdplaster.
- Redogöra för säkerhetsdatabladets uppgift vid användning av kemikalier i samband med reparationsarbeten.
- Redogöra för tjänstbarhetsintygets villkor och förutsättningar för arbete som bilskadereparatör
- Beskriva innebörden av systematiskt arbetsmiljöarbete samt vad kraven på jämställda arbetsplatser innebär för arbetsmiljön i en bilskadeverkstad.
- Redogöra för risker och behörighetskrav som finns inom arbetsområdet som till exempel arbeten med gas, el- och hybriddrivna fordon samt krockkuddar och hantering av pyrotekniska komponenter.
- Nämna innebörden av systematiskt arbetsmiljöarbete samt vad kraven på jämställda arbetsplatser innebär för arbetsmiljön i en karosseriverkstad.
- Beskriva reparatörens ansvar vid reparationsarbeten gällande hantering av kundens egendom, verkstadens utrustning samt den egna arbetsplatsens miljö.

El och säkerhet

Syfte

Delkvalifikationen beskriver kompetens om ellärans grundprinciper och elektriska mätinstrument som är grundläggande för bilskadereparatörens yrkesutövande. Kompetenskraven omfattar kunskaper och färdigheter för att utföra mätning, felsökning, utvärdering och funktionstestning av elkomponenter.

Färdigheter

Bilskadereparatören ska kunna:

- Använda elscheman och elektriska mätinstrument vid enklare felsökning av fordonets elektriska komponenter och system.
- Demontera och montera elkomponenter och kablage samt efter montering utföra kontroll av systemets funktion.
- Använda diagnosinstrument för avläsning och återställning av felkoder i samband med karosserireparationen.
- Bedöma en karosseriskadas omfattning för att avgöra om fordonet kan startas för rangering.

Ansvar och självständighet (Kompetens)

Bilskadereparatören ska kunna:

- Självständigt använda elscheman och mätinstrument för att felsöka och kontrollera fordonets elektriska funktioner enligt tillverkarens anvisningar.
- Självständigt riskbedöma arbetet i samband med felsökning och reparation av elektrificerade fordon och dess komponenter.

Kunskaper

Bilskadereparatören ska kunna:

- Redogöra för ellärans grunder samt grundläggande funktion av fordons elektriska system.
- Beskriva elschemans grundläggande uppbyggnad och dess beteckningar samt symboler som är specifika för fordons elektriska system.
- Redogöra för funktion och användningsområden för elektriska mätinstrument och diagnosutrustning som används vid felsökning av fordons elektriska system och komponenter.
- Redogöra för tillvägagångssätt för hjälpstart av fordon vid reparationsarbeten.
- Redogöra för hur arbetsplatsen för reparation av högvoltfordon ska vara säkerhetsmässigt uppmärkt.

Skadebedömning

Syfte

Delkvalifikationen beskriver kompetens för skadebedömning av fordon som är grundläggande för bilskadereparatörens yrkesutövande. Kompetenskraven omfattar kunskaper och färdigheter om processen att bedöma en karosseriskada och de åtgärder som krävs för att reparera förekommande skada.

Färdigheter

Bilskadereparatören ska kunna:

- Under reparationsarbeten kontrollera karosseriskadans omfattning och konstatera eventuella följdskador och behov av tilläggsarbeten.

Ansvar och självständighet (Kompetens)

Bilskadereparatören ska kunna:

- Självständigt planera och utföra reparationsarbeten av karosseriskador med hänsyn till skaderegleringens underlag samt tillverkarens anvisningar och krav på reparationer av olika typer av karosseriskador.

Kunskaper

Bilskadereparatören ska kunna:

- Redogöra för skaderegleringens ingående parametrar i beräkningsunderlaget för reparation av karosseriskada.
- Beskriva vilken betydelse samverkan och kommunikation har mellan skadevärderare, verkstad, försäkringbolag och försäkringstagare i processen att bedöma en karosseriskada och vilka åtgärder som är relevanta med hänsyn till fordonets ålder och kondition.

Fordonsteknik

Syfte

Delkvalifikationen beskriver teknisk kompetens kring ett fordons grundkonstruktion som är grundläggande för bilskadereparatörens yrkesutövande. Kompetenskraven omfattar kunskaper och färdigheter kring fordonets grundfunktioner och centrala komponenter som är nödvändiga vid reparation av fordon med karosseriskador.

Färdigheter

Bilskadereparatören ska kunna:

- Utifrån en skadas omfattning avgöra hur skadan påverkar fordonets säkerhetsmässiga konstruktion och funktion.
- Utföra demontering och montering samt ersätta skadade komponenter i till exempel framvagn, hjulupphängning och bromsar i samband med karosserireparation.
- Tillämpa tillverkarens reparationsanvisningar vid demontering och montering av komponenter.

Ansvar och självständighet

Bilskadereparatören ska kunna:

- Självständigt ta ansvar för att planera och utföra reparationsarbeten utifrån givna anvisningar och krav på fordonets funktion och trafiksäkerhet.

Kunskaper

Bilskadereparatören ska kunna:

- Redogöra för fordonets grundkonstruktion och funktion av dess centrala komponenter.
- Beskriva grundläggande krav på arbetets utförande vid reparationsarbeten för att säkerställa fordonets funktion och trafiksäkerhet.

Reparationsmetoder

Syfte

Delkvalifikationen beskriver kompetens för reparationsarbete av karosseriskador som är grundläggande för bilskadereparatörens yrkesutövande. Kompetenskraven omfattar kunskaper och färdigheter om metoder, verktyg och utrustning för reparation av fordon med karosseriskador.

Färdigheter

Bilskadereparatören ska kunna:

- Utföra vanligt förekommande arbeten med inpassning och skarvning av karosseridetaljer med hjälp av olika metoder som till exempel vid svetsning, lödning och limning.
- Använda lämplig riktningssmetod beroende på olika materials egenskaper vid riktning och reparationsarbeten av fordon.
- Utföra chassi- och karosserimätning vid riktningssarbete enligt anvisningar för fordonet tillhörande måttblad.
- Utföra karosseriarbeten med rätt material, verktyg och utrustning vid reparation av karosseriskador.

Ansvar och självständighet (Kompetens)

Bilskadereparatören ska kunna:

- Självständigt välja reparationsteknik och material utifrån skadans art samt genomföra reparationsarbeten av karosseriskador enligt tillverkarens anvisningar.
- Efter genomförd reparation av karosseriskada utföra egenkontroll av utfört arbete.

Kunskaper

Bilskadereparatören ska kunna:

- Beskriva olika bearbetnings- och sammanfogningsmetoder som används vid karosserireparationer av fordon.
- Redogöra för olika mätmetoder som används vid karosseriarbeten på fordon.
- Redogöra för funktion och användningsområden för verktyg och verkstadsutrustningar som är vanligt förekommande vid karosseriarbeten på fordon.
- Beskriva fackmässiga benämningar och definitioner inom yrkesområdet.

Material

Syfte

Delkvalifikationen beskriver kompetens om olika typer av material i karosserikonstruktioner som är grundläggande för bilskadereparatörens yrkesutövande. Kompetenskraven omfattar kunskaper och färdigheter om olika material och dess egenskaper kopplat till fordonets konstruktion och funktion och är en del av yrkeskunnandet för att utföra förekommande reparationsarbeten.

Färdighet

Bilskadereparatören skall kunna:

- Utföra rengöring och reparation av plastdetaljer enligt tillverkarens reparationsanvisningar.
- Utföra kittning av skarvar efter reparationsarbetet enligt tillverkarens anvisningar.
- Utföra spackling av karosseriskada enligt tillverkarens anvisningar.
- Utföra rostskydd av karosseri efter utfört reparationsarbete.

Ansvar och självständighet

Bilskadereparatören skall kunna:

- Självständigt utifrån ett karosserimaterials egenskaper och tillverkarens anvisningar välja och använda rätt typ av material, verktyg och utrustning för reparationsarbetet.

Kunskaper

Bilskadereparatören skall kunna:

- Beskriva olika typer av material som används i fordonskonstruktioner, dess egenskaper och var i konstruktionen de används.
- Redogöra för hur man söker tillverkarens anvisningar om karosserimaterial som får riktas eller ska bytas på fordon.
- Redogöra för reparationsmetoder för plaster med olika materialbeteckningar avsedda för reparation av karosseriskador.
- Beskriva utrustning och material för tvätt och rengöring av ett fordons karosseri och inredning.
- Beskriva olika metoder för applicering av spackel, lim, kitt och rostskydd vid karosseriarbeten.

Karosseridetaljer och inredning

Syfte

Delkvalifikationen beskriver kompetens om fordonskarossens detaljer. Kompetenskraven som är grundläggande för bilskadereparatörens yrkesutövande omfattar kunskaper och färdigheter för att utföra demontering och montering av inre och yttre detaljer på ett fordon.

Färdigheter

Bilskadereparatören ska kunna:

- Utföra demontering och montering av ett fordons glasrutor som är monterade i list enligt tillverkarens anvisningar.
- Utföra demontering och montering av karossens inre och yttre detaljer enligt tillverkarens anvisningar.

Ansvar och självständighet

Bilskadereparatören ska kunna:

- Självständigt följa tillverkarens anvisningar och föreskriven metod för att inte förorsaka skador på fordonet och dess detaljer vid demontering och montering av karosseridetaljer.

Kunskaper

Bilskadereparatören ska kunna:

- Redogöra för metoder för att demontera och montera karossens inre och yttre detaljer som till exempel lister, emblem och backspeglar.
- Beskriva olika typer av aktiva och passiva säkerhetssystem som finns inbyggda i ett fordon.
- Redogöra för hantering av pyroteknisk utrustning i fordon samt hur sådan utrustning ska förvaras när den är tillfälligt monterad ur fordonet.
- Beskriva grundläggande konstruktion och funktion av klimatanläggningar i fordon samt certifieringskraven för behörighet att utföra arbeten på klimatanläggningar i fordon.